

DANSES TRADICIONALS DEL BERGUEDÀ

Recull històric, musical i coreogràfic

Volum 1

María del Agua Cortés Elía
Eloi Escútia Fors

Berguedana de Folklore Total

DANSES TRADICIONALS DEL BERGUEDÀ

Recull històric, musical i coreogràfic. Volum 1

Primera edició: desembre de 2019

Maquetació: DINSIC GRÀFIC

Disseny coberta: Nuria Sordé

© Maria del Agua Cortés Elia

© Eloi Escútia Fors

Associació Berguedana de Folklore Total

PUBLICA: Berguedana de Folklore Total

Imprès a: Service Point

Pau Casals, 161-163

08820 El Prat de Llobregat (Barcelona)

Dipòsit Legal: B-28.753-2019 (DINSIC Publicacions Musicals, SL)

ISBN: 978-84-16623-48-8 (DINSIC Publicacions Musicals, SL)

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia i el tractament informàtic, i també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer o préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització expressa dels coeditors o entitat delegada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

Distribueix: DINSIC Distribucions Musicals, SL

Magatzem: Sepúlveda, 84 - 08015 Barcelona

Seu social: Gran Via de les Corts Catalanes, 529 - 08011 Barcelona

Tel: + 34 93 832 69 46 + 34 93 318 06 05

A/e: dinsic@dinsic.com / www.dinsic.com

DANSES TRADICIONALS DEL BERGUEDÀ

Recull històric, musical i coreogràfic

Volum 1

Ballada popular durant l'Aplec al Santuari de Falgars (La Pobla de Lillet). Anys 1930-40.
Arxiu Pujals, La Pobla de Lillet.

ÍNDIX

- Pròleg.....	7
- Introducció	9
- La recerca i les fonts d'informació	10
- Agraïments	12
- Les danses tradicionals del Berguedà	14
- Els passos i punts de la dansa tradicional. Llegenda de les coreografies.....	18
- Bibliografia general.....	20
- Arxius consultats.....	21
- Les danses del Berguedà.....	23
Ball Cerdà de Bagà	25
Rotllana al voltant del foc. Dansa de la Fia Faia. Bagà i Sant Julià de Cerdanyola	29
Ball de Tres Parts. Sant Julià de Cerdanyola	33
Dansa de Falgars. La Pobla de Lillet	36
Ball del Moliner. La Pobla de Lillet.....	42
Ball cerdà de La Pobla de Lillet.....	46
La Malamanya. Castellar de n'Hug.....	51
Contrapàs i ball de les Còsses de Gósol.....	53
Ball de les Còsses de Saldes	61
Ballet i corrandà de Borredà	62
Ballet de Déu de Berga	66
Bolangeria de Berga.....	71
Ball de bastons de Berga.....	73
Ballet de Déu de la Baells. Cercs	75
Ball Cerdà de Sant Salvador. Cercs	78
Ball Cerdà de Cercs.....	80
Ball de la Coca d'Espinalbet. Castellar del Riu	82
Dansa del segar i el batre d'Avià	87
Ball de l'Almorratxa. Gironella.....	91
Borreia dels Goigs de Sant Sadurní de Fonollet. Puig-reig.....	94
Ball de Cascavells de l'Ametlla de Merola. Puig-reig	97
Ball de Cascavells de Viver i de Serrateix. Viver i Serrateix	102
Ball de Cinquagesma. Lluçà.....	106
Calendari de les danses del Berguedà	110
Les danses en viu.....	113

PRÒLEG

El Berguedà és una comarca molt rica de cultura popular. Músics i cantadors han deixat un extens i variat repertori que s'ha mantingut a través dels anys. També les danses i altres manifestacions festives i culturals que s'escampen al llarg i ample de la comarca en donen testimoni i ho corrobora aquest primer recull de danses tradicionals del Berguedà que la Maria del Agua, l'Eloi i els companys de la Berguedana de Folklore Total han anat inventariant amb cura i il·lusió.

La dansa tradicional, com a eina de relació i cohesió social ha tingut sempre un paper important i és un dels aspectes que més m'ha atret, personalment, per aprofundir i difondre la seva pervivència. En aquest temps que vivim, de ritmes vitals tan atribolats i de relacions fredes i distants, la pràctica de la dansa popular de plaça pren un paper important i gratificador que ens omple de bones sensacions d'una manera senzilla i planera. La pràctica d'aquestes danses ens fa sentir part d'una comunitat d'una manera oberta i gens excloent, donant valor i força de grup. Orgull i satisfacció de sentir-se part d'un territori, d'un col·lectiu. Tant se val d'on véns, en la dansa tots formem part del grup i ens sentim poble. Aquest valor integrador és un dels aspectes socials més interessants, al meu parer, que tenen les danses i en general totes les manifestacions de la cultura popular d'avui dia.

Més enllà dels orígens religiosos o senyorials d'algunes de les danses, la funció de relació social és la que perviu per damunt de totes les altres i és aquí on crec que les danses tradicionals tenen encara avui dia una gran importància i una vigència absoluta.

És gratificant veure la il·lusió i empena dels autors d'aquesta obra de recopilació que és un referent, un punt i seguit per continuar escampant la nostra cultura amb alegria, participació i amor a la terra. El públic en general podrà gaudir d'aquest recull i treure'n profit però també els col·lectius i associacions que treballen en diferents formes d'educació, formació, desenvolupament i arrelament a un territori, que trobaran en aquest llibre un material didàctic amb el que podran fer seves aquestes danses com a part d'un patrimoni del que se sentin integrats i orgullosos de formar-ne part.

És evident que els autors d'aquesta recopilació han fet molt bona feina i estic convençut que també han gaudit molt fent-la. Revivint uns sentiments d'arrelament i connexió entre el passat i el present. Una connexió que amb aquest treball que ens presenten també ens consolida el futur.

Endavant i a dansar de gust!!!

Pep Lizandra i Micó

INTRODUCCIÓ

Quan a finals del 2010 un reduït grup de persones vam decidir trobar-nos per fer música tradicional i popular en un petit local del centre de Berga poc ens plantejàvem d'anar més enllà de generar un espai de trobada i compartir periòdicament, i amb tothom qui ho volgués, allò que fèiem propiciant les ballades en espais públics. Aquell petit grup inicial a poc a poc s'anà ampliant i vam començar a tocar aquí i allà i vam començar a recollir informació de melodies i cançons del Berguedà i de comarques properes i les vam incorporar al repertori. La voluntat de fer coses anà en augment i començarem a veure la necessitat de crear una entitat que tingués com a objectiu l'estudi, l'aprenentatge i la divulgació del patrimoni cultural relacionat amb la música i la dansa d'arreu dels Països Catalans però, principalment, del Berguedà. I és així com el 2013 es crea l'Associació Cultural Berguedana de Folklore Total. Des d'aleshores l'entitat realitza periòdicament sessions de ball folk i organitza tallers, tant de dansa com d'instrument. També ha consolidat que en algunes de les festes importants del nostre calendari (Sant Joan, la castanyada...) la música folk sigui present i que la sardana curta, el ball pla i la jota formin part de la festa al costat de les masurques, els xotis, els valsos i les xampanyes.

La voluntat de fer recerca en el nostre patrimoni cultural lligat a la música i a la dansa s'ha visualitzat de dues maneres, fonamentalment, en les activitats que ha portat a terme la BFT: d'una banda en dotar econòmicament, mitjançant una borsa d'estudi, aquells treballs de recerca de batxillerat que tenen com a objectiu aprofundir en el coneixement d'aquest patrimoni; d'una altra banda, en recollir dins del nostre repertori aquelles danses que encara es mantenen vives al Berguedà i propiciar que aquelles entitats o persones que en són responsables de la seva pervivència ens les presentin i ens ensenyin a ballar-les. És aquesta segona tasca l'embrió d'allò que us presentem en aquest llibre ja que va arribar un moment en el qual vam veure que el nombre de danses recollides començava a ser nombrós i que potser seria convenient generar un material on hi fossin totes elles aplegades. De la idea primera al resultat final

hi ha moltes hores de recerca, de comparar informacions, d'entrevistes, de correccions... El nombre de danses trobades ens ha sorprès ja que passen de la seixantena, cosa que ens ha obligat a repartir el material en dos volums. Algunes d'aquestes danses encara es mantenen vives actualment i de la majoria d'elles en tenim informació suficient per saber-ne la melodia i la coreografia i el context en què es ballen o ballaven. D'algunes altres només en coneixem el nom i alguna informació associada. I de la mateixa manera que n'hi ha que han desaparegut amb el transcurs del temps també n'hi ha de noves que, per circumstàncies diverses, han aparegut recentment, cosa que demostra que la dansa i la música són elements vius. Elements vius i, per tant, mutables. No hi ha una melodia única, no hi ha una coreografia única. El músic aprèn una tonada que després adapta al seu criteri i gust i així, amb el temps, apareixen variants d'aquella primera melodia apresada que, molt probablement, ja era una variant d'una melodia més antiga i que venia de vés a saber on. I qui balla fa el mateix: aprèn uns passos però després els ornamenta, els canvia, els adapta.

Les partitures i les coreografies que presentem en aquest treball són les que ara hem recollit o les que van recollir els folkloristes del segle passat. No hi ha cap voluntat de fixar res. Això sí, en aquest treball hem volgut donar a conèixer tota la informació que hem trobat de cadascun dels balls i danses que presentem: del seu origen, dels documents on va quedar recollit, de la seva coreografia, de les partitures, del material gràfic... De ben segur que encara hi ha molta informació per descobrir però aquest llibre, amb els errors que pugui contenir, vol ser una primera eina a partir de la qual seguir treballant. I seguir treballant no només amb la voluntat de recollir aquest patrimoni per deixar-lo fixat sobre el paper sinó per fer possible que torni a estar viu en les nostres places i carrers i que fem de nou d'aquestes melodies elements identificadors, sí, però també elements d'integració i de cohesió social. Elements per a què el nostre espai de festa no quedi dissolt dins de la monòtona mar de la uniformitat.

LA RECERCA I LES FONTS D'INFORMACIÓ

Per poder documentar les danses recopilades hem utilitzat diferents fonts d'informació. La més important ha estat la dels informadors directes, principalment la d'aquells que mantenen vives les danses, que encara les toquen i/o les ballen. La transmissió oral de la música i de les coreografies ha mantingut viva la tradició però també ha provocat la transformació i l'evolució de la música i de la dansa popular que s'ha anat adaptant a cada lloc i a cada etapa històrica. Des de sempre els músics s'han traslladat d'un lloc a l'altre portant amb ells músiques de llocs diferents per acompanyar les festes, i és així com moltes vegades la mateixa melodia havia servit per acompanyar les danses de diferents pobles on cadascú la feia seva. És per això que sovint trobem les mateixes melodies en indrets diferents. L'acordió, el violí, el sac i el flabiol van ser els instruments més utilitzats fins que es van començar a organitzar petites orquestres, cobles i grups ja des dels anys 1950, fins i tot abans. No podem oblidar alguns músics que van mantenir la tradició al Berguedà, com el Jaumet Xic, Àngel Leon "Tosquets", els germans Lluís i Josep Armengou, el Pepito Farré de Tuixent, Vicenç Arocas, en Camil Sabata, Josep Casals Casadesús (el cego de Comes) i tants d'altres als que han seguit noves generacions de músics. Pel que fa a la dansa, tot i que en els seus inicis eren balls en els que participava tot el poble, amb el temps s'han mantingut gràcies a la tasca feta pels esbarts, que han sigut els que han conservat la memòria de la majoria de danses que, potser per motius culturals, van quedar emmarcades en algunes festes importants. Alguns d'aquests esbarts que van iniciar la seva tasca entre els anys 1940 i 1950, encara es mantenen al territori: l'Esbart Roser de Cercs (fundat el 1930), l'Esbart Cadí de Bagà (fundat el 1951), l'Esbart Queralt de Berga (fundat el 1952), l'Esbart Dansaire de Borredà (fundat el 1967), l'Esbart Sant Jordi de Gironella (fundat el 1956), però també les colles de balladors com la de Gósol, la de la Dansa de Falgars, la colla de l'Ametlla de Merola, així com les colles de caramellaires que organitzen els balls de cascavells a Casserres, la Torreta de Montmajor, Viver i Serrateix; tots ells han garantit la pervivència de moltes danses.

Gràcies a la inquietud de diferents persones que van intentar conservar aquest patrimoni hem pogut tenir accés a les partitures i a les danses, tot i que la transmissió oral ha provocat que en alguns casos haguem escrit de nou la partitura perquè, o bé no s'havia fet mai, o perquè per raons diverses la música que es balla actualment no té res a veure amb la que s'havia escrit anteriorment. Les melodies que presentem són les que ens han arribat (sigui directament o a través de la documentació recollida al seu temps) i de ben segur són el fruit de les variacions patides per les melodies primigènies si mai podem considerar que van existir com a tals, i no podem assegurar que siguin les primeres ni les úniques, ja que els músics aportaven el seu granet de sorra i els dansaires adaptaven els seus passos, per així crear certes variacions que amb el temps es consolidaven. Va ser a inicis del segle xx que, amb diferents iniciatives, es va començar a recollir aquest patrimoni de forma científica gràcies a diferents estudiosos que van deixar constància de la informació recopilada.

Sens dubte l'obra cabdal que va posar el punt d'inici de la resta de recerques va ser l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, un important projecte impulsat i patrocinat per Rafael Patxot i Jubert amb el suport de l'Orfeó Català que es va realitzar entre 1922 i 1936. Va comptar amb la participació de diferents entitats de tot el territori, així com músics, etnògrafs i folkloristes. La recopilació dels materials es va portar a terme amb les anomenades Missions de recerca, els Concursos i les Donacions, que van recollir danses, músiques, cançons, instruments, de les terres de parla catalana però que, malauradament, va quedar interrompuda per l'esclat de la Guerra Civil. El fons documental va estar molts anys amagat, primer a Barcelona i més tard a Suïssa, fins que es va dipositar l'any 1991 a la Biblioteca de l'Abadia de Montserrat, a cura del Pare Josep Massot i Muntaner. La consulta d'aquesta obra també es pot fer gràcies a les còpies microfilmades que hi ha dipositades a l'Arxiu de Patrimoni Etnològic de Catalunya de la Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural i a la Biblioteca de Catalunya. Es van

LES DANSES TRADICIONALS DEL BERGUEDÀ

Com deia Carles d'Abàsolo (2005: 15) la dansa tradicional és l'evocació de l'origen d'un poble que mostra els signes de la seva identitat i de la seva pròpia història. En la dansa trobem expressions de tipus religiós, però també de l'amor, els esdeveniments històrics, les activitats laborals, però sobretot són una forma de relació de les persones i han estat l'element identificatiu d'un lloc. Ball i dansa són termes que molt sovint considerem sinònims tot i que caldria tenir present la seva diferència. Així ho va exposar Aureli Capmany als seus llibres sobre *La Dansa a Catalunya* (1930 i 1953): «La dansa, en general d'origen més antic, era seriosa i reposada; s'hi mostrava l'habilitat dels peus. En canvi, el ball, mogut i revoltós, provocava continuada agitació i moviments intencionats, no sols en els peus sinó també als braços i a tot el cos.» Acaba dient que «les danses eren apropiades a les persones de qualitat en les festes cortesanes o senyorials, mentre que l'element popular es delia pel ball amb la seva música alegre i bullanguera». Sigui amb una denominació o amb una altra, el fet de ballar és el mateix, el que les diferencia és el context en el que es desenvolupen. Nosaltres la utilitzem com la hem trobat a les fonts.

Les danses tradicionals que s'han ballat i les que encara es ballen al Berguedà són de diferents tipus segons com s'hi relacionen els balladors. Hi trobem danses col·lectives, algunes en rotllana (bolangera, sardana, cascavells), altres en cadena (contrapàs). També danses de parella amb la participació de diverses parelles (ball pla, ball cerdà, ballet de Déu, ballet de quatre, balls de rams, balls de coques), i altres que només les balla una sola parella. Altres balls es van iniciar com una escenificació d'una història a la que s'afegia música (els balls teatrals, el contrapàs), i molts estaven relacionats amb activitats religioses, no només perquè acompanyaven celebracions públiques, sinó també perquè era una forma de gaudir d'una activitat que potser fora d'aquests actes no es veia amb massa bons ulls. Però també trobem altres danses amb un clar origen senyorial i que el poble va adaptar per ballar a la plaça. Sens dubte l'element més im-

portant de la Festa Major de qualsevol poble era el ball, aquesta acte era un dels punts importants de relació i on es coneixia la gent, ja que acostumava a ser l'única font d'esbarjo i, gràcies als músics que sovint venien de lluny era un dels moments en què es tenien novetats de l'exterior ja que amb els músics també arribaven nous balls d'altres llocs, com el tango, el bolero o el txa-txa-txa, que es barrejaven amb balls més tradicionals.

El ball pla

És una dansa de parelles que es ballava a tot Catalunya i que tindria origen en les danses senyorials del segle XVIII. Generalment té una primera part de ball suau caracteritzat pel moviment de la dansa que no és saltada i que alterna dues figures que sovint acaben amb un rítol, i una segona part que es balla a un ritme més ràpid, el "rebatut", "galop" o "corranda". Sabem que s'ha ballat ball pla a Gironella, Berga, Borredà, La Pobla de Lillet, però també en altres municipis, amb diferents variants que són característiques de cada zona, com són el "ball cerdà", el "ballet", el "ballet de Déu", el "ballet de quatre" i el "ballet de muntanya". També el podem trobar com a "ball del Roser" i "ball de l'euga". Generalment el ballen diverses parelles, però també trobem balls plans ballats per una sola parella, els pabordes, que després convidaven la resta de balladors. Pel que fa a la música, algunes vegades trobem la mateixa melodia en balls de diferents llocs ja que els músics tocaven les mateixes melodies, com la Roseta de Gironella o la Gala de Campdevàrol, molt freqüents a diferents pobles per ballar el ball cerdà, i que cada lloc se l'atribuïa com a pròpia del seu ball.

Un dels més característics a la comarca és el **ballet de Déu**, al que alguns han atribuït un sentit religiós i altres al fet que s'havia ballat a les 10 del matí, abans d'entrar a l'ofici; coneixem el ballet de Déu de Berga, el de la Baells, el de Gósol, de Vallcebre. El Ballet de Déu o de Deu, pot ser ballat per tantes parelles com es vulgui.

BALL CERDÀ DE BAGÀ

Tipus de dansa: ball pla

El Ball Cerdà és el principal ball de Bagà. Es balla el segon diumenge de febrer a la plaça Porxada de Bagà durant la Festa de l'Arròs o Àpat dels pobres; el ball és l'element més remarcable de la festa que s'inicia amb una primera ballada per part de l'Esbart Cadí per després convidar tothom a què s'hi afegeixi.

L'any 1950 la mestra de Bagà Maria Guiu Serradell (1907-1987), juntament amb el seu espòs Joan Paradinilla i Busquets (1904-1976), mestre i historiador local, van fundar l'Esbart Cadí de Bagà i van recuperar alguns balls que s'havien ballat a la vila, com el Ball Cerdà, la Bolangera i el Ball de Rentadores; però també altres danses de l'Alt Berguedà com són

el Ball de les Senyores i el Contrapàs de les Còsses de Gósol. Sembla ser que abans de la Guerra Civil el Ball Cerdà es ballava el diumenge de carnaval però durant la guerra es va deixar de ballar, tot i que algunes iniciatives per recuperar-lo no van tenir gaire èxit fins al 1950.

Característiques principals del ball

A Bagà antigament trencava el ball el paborde, que sortia a ballar amb totes les balladores que després lliurava als seus respectius balladors. Més tard l'iniciava una parella, paborde i pabordessa, que estava formada pels dos joves que serien els primers en ca-

Ball Cerdà a la plaça Porxada. Aproximadament dècada 1960. Arxiu Luigi, Berga.

sar-se aquell l'any o bé es triaven segons requeria l'organització de la festa. Darrera d'ells sortien les demés parelles en filera.

Coreografia

El ball comença amb la sortida dels balladors en parelles a la plaça on fan dues voltes de ball pla i acaben amb una volta de corrandà, que a Bagà s'anomena galop. Les noies van a la dreta dels nois i recolzen la seva mà dreta sobre la dreta del noi. Per iniciar la dansa el noi fa fer un rítol a la noia fent-la giravoltar passant per sota del seu braç alçat.

Ball pla

Primera volta: s'inicia amb un passeig de parelles en filera que donen la volta a la plaça i segueixen la primera de les parelles (fig. 1). Es balla amb els 32 compassos que formen les melodies A i B. El pas és lent i cerimoniós, de punt pla binari endavant (amb punteig davant i lleu rebot amb el peu contrari que queda darrera). Els dos membres de la parella avancen amb el mateix peu fent el vaivé cap al mateix costat, s'agafen amb la mà dreta; els nois acompanyen el moviment amb el braç exterior, un a l'interior mirant a la parella i altre a l'exterior quan miren enfora. Al final del compàs 8, quan la música fa una aturada, els balladors també s'aturen i ajunten els peus, i en reiniciar la música segueixen ballant. Sempre paren en aquest punt de la melodia (tenint en compte els 32 compassos totals de la melodia, les aturades són als compassos 8, 16, 24 i 32).

Al darrer compàs de la part B, les noies fan un rítol (fig. 2) i les parelles s'encaren per començar la segona volta del ball.

Segona volta: Es repeteixen els 32 compassos de la melodia. El pas és lent i cerimoniós, les parelles es troben encarades i sense estar agafades, els nois amb els braços una mica aixecats i les noies s'agafen les faldilles. Avancen de costat en el sentit de la filera

amb pas puntejat que fan cap a la parella, posant el peu davant i fent rebot amb el peu de darrera al lloc, primer l'un i després l'altre (fig. 3). Els braços enlaire acompanyen el ritme. Es fan les mateixes aturades seguint la música als compassos 8, 16, 24 i 32. En acabar tots fan un giravolt sobre ells mateixos cap a la seva dreta i tornen a quedar encarats (fig. 4).

Galop

Tercera volta: és la mateixa melodia a un ritme més ràpid i es fa una sola vegada. Les parelles es troben agafades per ballar en parella i avancen amb un galop saltat (fig. 5).

En acabar es torna a repetir tot el ball fent-hi participar el públic.

Fonts

Arxiu Joan Bial i Serra (1888-1970). Caixa 119, sobre 228. Arxiu de Patrimoni Etnològic de Catalunya. Departament de Cultura Generalitat de Catalunya. (Recull les dades de Joan Pardinilla).

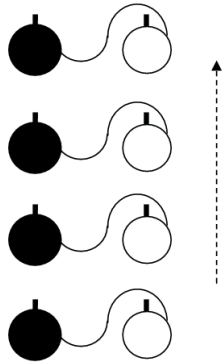
Arxiu Josep M. Castells i Andilla (1897-1988). Caixa 111, sobre 25. Arxiu de Patrimoni Etnològic de Catalunya. Departament de Cultura Generalitat de Catalunya. (Recull les dades de Joan Pardinilla).

Arxiu Joan Comas i Vicens (1909-1977). Caixa 95, sobre 276, Ball cerdà de Bagà, document mecanoscrit i partitura de Joan Pardinilla i Maria Guiu. Arxiu de Patrimoni Etnològic de Catalunya. Departament de Cultura Generalitat de Catalunya. (Recull les dades de Joan Pardinilla).

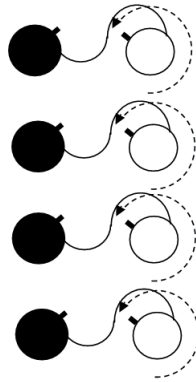
Caballé, Francesc (1988) "El neguit d'aquella mestra feta dansa". Revista *L'Erol* núm. 23, p. 9-11.

Pardinilla Vilaplana, Jordi (2001) *Esbart Cadí de Bagà. 50 anys de compromís, 50 anys d'il·lusió*. Esbart Cadí de Bagà. Bagà.

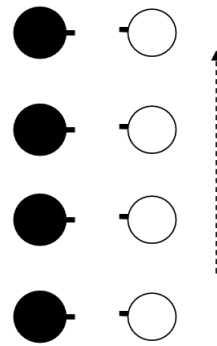
Esquema de la coreografia del Ball cerdà de Bagà

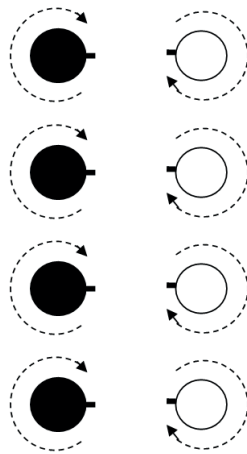
1

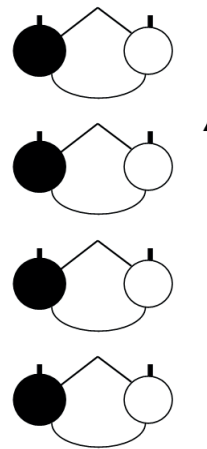
2

3

4

5

Ball cerdà de Bagà

The musical score for "Ball cerdà de Bagà" is written in 3/4 time and the key of D major (one sharp). It consists of seven staves of music.

- Staff 1:** Starts with a repeat sign, followed by a half note G, a quarter note D, and a half note G. The staff ends with a repeat sign.
- Staff 2:** Starts with a half note D, followed by a quarter note G, a half note D, and a quarter note G. The staff ends with a repeat sign. Above the staff, there are two first/second ending brackets, both labeled "1" and "2" above "G".
- Staff 3:** Starts with a half note G, followed by a quarter note D, a half note G, and a quarter note G. The staff ends with a repeat sign. Above the staff, there are two first/second ending brackets, both labeled "1" and "2" above "D".
- Staff 4:** Starts with a half note D, followed by a quarter note G, a half note D, and a quarter note G. The staff ends with a repeat sign. Above the staff, there is a bracket labeled "CAP AL GALOP" and "GALOP".
- Staff 5:** Starts with a half note D, followed by a quarter note G, a half note D, and a quarter note G. The staff ends with a repeat sign. Above the staff, there are two first/second ending brackets, both labeled "1" and "2" above "G".
- Staff 6:** Starts with a half note G, followed by a quarter note D, a half note G, and a quarter note G. The staff ends with a repeat sign. Above the staff, there is a bracket labeled "1" and "2" above "D".
- Staff 7:** Starts with a half note D, followed by a quarter note G, a half note D, and a quarter note G. The staff ends with a repeat sign. Above the staff, there is a bracket labeled "2" and "D", and another bracket labeled "per acabar" and "D".